

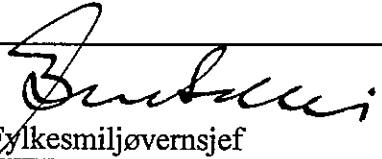

Rapport nr. 66

Kultiveringsplan for ferskvannsfisk i Troms: Mål, retningslinjer og prioriteringer

Fylkesmannen i Troms
Miljøvernavdelingen

RAPPORT

ISSN NR: 0801 - 9231	TILGJENGELIGHET Åpen	DATO 1. mars 1996
PROSJEKTLEDER/MEDARBEIDERE Knut Kristoffersen, Lisbeth Jørgensen		
PROSJEKTUTFØRELSE Fylkesmannen i Troms, miljøvernavdelingen, naturforvaltningsseksjonen		
RESYME <p>Denne planen skal være retningsgivende for arbeidet med kultivering av ferskvannsfisk i Troms. Fiskekultivering er i utgangspunktet forbudt, men søknader om tillatelse til tiltak, som er i tråd med planen, vil ha stor mulighet for å bli innvilget. Tiltak, som er i tråd med planen, vil også bli prioritert mht. økonomiske tilskudd fra fiskefondet.</p> <p>Det er et mål å bevare samtlige levedyktige bestander av anadrome laksefisk og det biologiske mangfold mht. innlandsfisk, herunder nåværende artsutbredelse, samtidig som produksjonsmulighetene utnyttes til å skape et best mulig fiske.</p> <p>Så langt det er mulig, bør det satses på andre tiltak enn utsetting av fisk. Det viktigste er å bevare fiskens leveområder og utnytte mulighetene for naturlig produksjon. Der kultivering av anadrome laksefisk er nødvendig, er fortsatt satsing på fisketrappene det viktigste tiltak. Der det er foretatt/foretas inngrep, bør det primært satses på biotopforbedrende tiltak, krav om minstevassføring mv. For innlandsfisk ansees uttynning av overtallige fiskebestander å være det viktigste kultiveringstiltak. For å ivareta et begrenset utsettingsbehov for ørret skisseres et opplegg med geografiske kultiveringssoner med tilhørende klekkerier.</p>		
EMNEORD NORSK fiskekultivering anadrome laksefisk innlandsfisk	EMNEORD ENGELSK fish cultivation freshwater fish	
 Fylkesmiljøvern sjef	 Prosjektleder	
RAPPORTENS NR, TITTEL OG FORFATTERE Rapport nr. 66 Kultiveringsplan for ferskvannsfisk i Troms: Mål, retningslinjer og prioriteringer av Knut Kristoffersen og Lisbeth Jørgensen		

FORORD

Direktoratet for naturforvaltning har bedt fylkesmennes miljøvern-avdelinger om å utarbeide fylkesvise kultiveringsplaner for ferskvannsfisk. "Utkast til kultiveringsplan for ferskvannsfisk i Troms" ble sendt ut på høring våren 1992. Planutkastet gir en oversikt over fiskeressursene og tidligere kultiveringsvirksomhet, samt forslag til framtidige satsingsområder og opplegg for kultiveringsvirksomheten i fylket.

Høringsuttalelsene til utkastet til kultiveringsplanen var generelt positive. Imidlertid er det gått lang tid siden planutkastet ble utarbeidet, og en betydelig del av de konkrete oppgaver, som der ble påpekt vedrørende anadrome laksefisk, er alt gjennomført. I stedet for å revidere det gamle utkastet til kultiveringsplan gir vi nå ut ei kortutgave, som er ei omarbeid oppsummering med hovedvekt på mål, retningslinjer og prioriteringer. Vi ønsker at dette dokumentet skal være retningsgivende for alle som arbeider med forvaltning/tiltak som berører ferskvannsfisk i fylket. Spesielt gjelder dette rettighetshaverne og kommunene som, etter "Lov om laksefisk og innlandsfisk m.v." av 15. mai 1992 (seinere omtalt som "loven") og delegasjoner etter denne, er tillagt et stort ansvar for forvaltningen av ferskvannsfisk.

I forbindelse med utarbeiding av det tidligere, og mer detaljerte, utkastet til kultiveringsplan, samt høringen til dette, mottok vi innspill fra en rekke instanser (kommuner, rettighetshaverorganisasjoner, interesseorganisasjoner og diverse faginstitusjoner). Disse innspillene har vært til nytte i det videre arbeid. Vi takker alle som har bidratt.

Rapporten er utarbeidet av Knut Kristoffersen og Lisbeth Jørgensen.

INNHold

1. INNLEDNING	1
2. ANADROME LAKSEFISK	2
2.1. Bestandsstatus.....	2
2.2. Mål for forvaltning og kultivering.....	3
2.3. Virkemidler.....	4
2.4. Forutsetninger for god forvaltning og kultivering.....	4
2.5. Retningslinjer for kultivering.....	8
3. INNLANDSFISK	13
3.1. Artsutbredelse og bestandsstatus.....	13
3.2. Mål for forvaltning og kultivering.....	13
3.3. Forutsetninger for god forvaltning og kultivering.....	14
3.4. Retningslinjer for kultivering.....	15
4. SAMMENDRAG	22
5. VEDLEGG	23
4.1. Kategoriseringsliste mht. status for bestander av anadrome laksefisk.....	23
4.2. Forslag til kultiveringssoner for innlandsfisk (kart).....	25

1. INNLEDNING

Tidligere var utsetting av fisk den vanligste kultiveringsform. Utover i 1970 og 80-åra erfarte en imidlertid at utsetting av fisk kunne ha betydelige negative konsekvenser, som spredning av uønska arter, overføring av fiskesjukdommer/parasitter og uheldig genetisk påvirkning av de opprinnelige fiskebestander. En har derfor blitt atskillig mer kritisk til utsetting av fisk, og en forsøker i større grad å satse på andre fiskeforsterkende tiltak. Hovedmålsettingene i arbeidet med en kultiveringsplan for ferskvannsfisk i fylket har vært å peke på alternativer til utsetting av fisk, som kan bedre bestandssituasjonen og allmennhetens fiskemuligheter, samt skissere et opplegg for eventuell utsetting, slik at negative effekter ikke oppstår.

Imidlertid er det umulig å vurdere tiltak for ulike fiskebestander uten at en har kunnskap om bestandsstatus. I tillegg er grunneierorganisering ei forutsetning for tilrettelegging for fiske og gjennomføring av de fleste tiltak. Ressursstatus og ulike forvaltningstiltak i et relativt bredt perspektiv ble derfor trukket inn i arbeidet med kultiveringsplanen.

Innledningsvis vil vi presisere at all fiskekultivering og inngrep i vassdrag, som påvirker fiskeproduksjon og fordeling av fisket innad i vassdrag, i utgangspunktet er forbudt (j. fr. lovens § 7 og § 10, samt "Forskrift om tekniske fiskekultiveringstiltak og inngrep i vassdrag" fastsatt av Miljøverndepartementet 18. 12. 1992). Dette betyr likevel ikke at kultivering ikke skal gjennomføres. Tvert imot, rettighetshaverne og den offentlige fiskeforvaltningen har et ansvar for at nødvendig kultivering iverksettes (lovens § 28). Imidlertid er det ofte vanskelig å forutse konsekvensene av ulike tiltak, og grundige faglige vurderinger og særskilt tillatelse er derfor nødvendig. *Søknader om tillatelse til tiltak, som er i tråd med de mål, retningslinjer og prioriteringer som skisseres i denne planen, vil ha stor mulighet for å bli innvilget. Tiltak, som er i tråd kultiveringsplanen, vil også bli prioritert mht. økonomiske tilskudd fra fiskefondet.*

3. INNLANDSFISK

3.1. Artsutbredelse og bestandsstatus

I Troms er det omkring 20.000 innsjøer, men få er store. I de aller fleste innsjøene er det fisk. De fleste store innsjøer (ca. $230 > 0.5 \text{ km}^2$) ligger i indre strøk av fylket. Omkring 20 innsjøer er større enn 5.0 km^2 .

Røye og ørret er de vanligste fiskeartene, men ørret forekommer ikke så hyppig i indre strøk av fylket som røya. Trepigget stingsild har også vid utbredelse i fylket. I en del innsjøer/elver, hovedsakelig i indre strøk av fylket, fins også bestander av abbor, gjedde, harr, lake og ørekyte. I to vassdrag, Signaldalselva og Reisaelva er det bestand av steinulke. Imidlertid er utbredelse og status for bestandene av innlandsfisk mangelfullt kartlagt. Det er spesielt ønskelig å få ei bedre registrering av spesielt verneverdige bestander av innlandsfisk.

I hovedsak er fylket lite påvirket av forurensning, og med unntak av de vassdrag som er påvirket av vassdragsreguleringer, er det også relativt lite naturinngrep som påvirker fiskebestandene. Produksjonsområdene er derfor i stor grad intakte. Hovedproblemet mht. de mest attraktive arter av innlandsfisk (ørret og røye) synes i stor grad å være at bestandene ofte er overtallige, og derfor har småvokst fisk av dårlig kvalitet.

3.2. Mål for forvaltning og kultivering

Det biologisk mangfold mht. innlandsfisk skal ivaretas, herunder nåværende artsutbredelse, samtidig som ressursene utnyttes med sikte på et mest mulig attraktivt fisketilbud.

3.3. Forutsetninger for god forvaltning og kultivering

Organiseringen av rettighetshavere må bedres, og driftsplanlegging må iverksettes.

På samme måte som for anadrome laksefisk er organisering av rettighetshaverne ei forutsetning for tilrettelegging for fiske, kultivering og oppsyn. Fiskerettshaverne har ansvaret for organisering og utarbeiding av driftsplaner (j. fr. lovens § 25). Kommunene bør medvirke sterkt i dette arbeidet, og kan om nødvendig også benytte tvangsmidler (j. fr. anadrome laksefisk, punkt 2.4).

Store deler av fylket, spesielt i indre strøk, er statsgrunn, hvor tilrettelegging(kortsalg) og informasjon om fiskemulighetene er tilfredsstillende. På privat grunn er det store uorganiserte områder og/eller ofte uhensiktsmessig små enheter, som gir allmennheten mangelfull adgang til fiske. Grunneierorganisering og tilrettelegging for fiske på privat grunn er kommet lengst i Bardu og Kvæfjord kommuner.

Behovet for driftsplanlegging er særlig stort i Barduelva, fordi rettighetshaverne ønsker å fiske med garn i elva. Garnfiske i Barduelva tillates kun etter en godkjent driftsplan.

Spesielle satsingsområder mht. organisering og tilrettelegging for fiske:

Samtlige kommuner, unntatt Bardu og Kvæfjord

Spesielle satsingsområder mht. driftsplanlegging:

Barduelva

Utbredelse og bestandsstatus må registreres bedre.

I forbindelse med utkastet til kultiveringsplan ble det ved spørreundersøkelse innhentet en del opplysninger om artsutbredelse. Ytterligere opplysninger om artsutbredelse er seinere innhentet av Norsk institutt for naturforskning (NINA) i samarbeid med fylkesmannens miljøvernnavdeling. På bakgrunn av disse data, og eventuelle nødvendige suppleringer, bør det utarbeides et utbredelseskart for ferskvannsfisk i fylket. Ansvaret for dette bør ligge hos

fylkesmannen i samarbeid med NINA. I tillegg bør fylkesmannen ta initiativ til ei nærmere registrering av spesielt verneverdige bestander av innlandsfisk, samt fisketomme vatn, og sørge for nødvendig sikring. Kommunene må trekkes inn i og få et betydelig ansvar i forbindelse med dette arbeidet.

Det bør utarbeides kommunale fisketiltaksplaner.

Kommunale fisketiltaksplaner er til nå utarbeidet av Nordreisa og Kvænangen kommuner. Ved utarbeiding av kommunale fisketiltaksplaner må retningslinjene i den fylkesvise kultiveringsplanen legges til grunn. Kommunale fisketiltaksplaner bør inneholde en mer detaljert oversikt over hvilke fiskearter som finnes i de ulike innsjøer og vassdrag i kommunen, samt forslag til tilrettelegging og kultiveringstiltak med ei prioritering mellom disse. Slike planer må utarbeides i nært samarbeid med rettighetshavere og interesseorganisasjoner.

Informasjonen til lokalplanet bør bedres.

Ei styrking av arbeidet med innlandsfisk forutsetter at kommunene spiller en aktiv rolle i samarbeid med grunneierlag og fiskeforeninger. Disse nivåene må tilføres kunnskap, som gjør de i stand til å påta seg nye oppgaver og ansvar. Fylkesmannen har et særlig ansvar for informasjon til kommunene, slik at de kan forestå nødvendig lokal bistand. I tillegg må lokale lag og foreninger skolerer. Her bør organisasjonene sjøl, i samarbeid med fylkesmannen og kommunene, ha en sentral rolle.

3.4. Retningslinjer for kultivering

Hovedansvaret for kultivering ligger hos rettighetshaverne, i samarbeid med kommunene.

Den praktiske kultiveringsvirksomheten er i hovedsak rettighetshavernes ansvar (j. fr. lovens § 28), men dette må skje i samarbeid med kommunen, fylkesmannen og veterinærmyndighetene. Den offentlige fiskeforvaltningen har ansvar for nødvendig veiledning,

tillatelser og kontroll. For at tilrettelegging for innlandsfiske og kultivering skal bli bedre er det nødvendig at kommunene engasjerer seg sterkt og tar et særlig ansvar for lokal veiledning, samordning og prioritering av oppgaver.

Uttynning av overtallige fiskebestander bør prioriteres.

På grunn av de mange vatn i fylket med overtallige bestander av innlandsfisk med dårlig kvalitet, bør uttynningsfiske være det viktigste kultiveringstiltak, spesielt i røyebestander. En bør i første omgang prioritere uttynningsfiske i små innsjøer, hvor en med relativt liten innsats forholdsvis raskt kan oppnå resultater. Ved prioritering bør det legges vekt på at innsjøene er lett tilgjengelige for relativt store brukergrupper. I slike tilfeller kan det også satses på større innsjøer.

Det mest hensiktsmessige redskap for uttynningsfiske i røyevatn er teiner. Ved uttynningsfiske i bestander med både ørret og røye kan en, ved uttynning av røyebestanden, også forvente bedre vekst og kvalitet hos ørreten. Bestandstettheten i overtallige ørretbestander kan ofte reduseres ved å begrense reproduksjonsmulighetene, f. eks. ved å sperre gytebekker.

Før uttynningsfiske starter bør innsjøene prøvofiskes. Prøvefiske kan utføres av grunneierlag og fiskeforeninger som har fått nødvendig opplæring. Kommunene bør ha nødvendig utstyr til utlån til slike undersøkelser. Kommunene bør også være ansvarlig for oppbevaring og desinfisering av utstyret.

Der fiskeforsterkningstiltak er nødvendig, bør biotopforbedrende tiltak foretrekkes foran utsetting av fisk.

På samme måte som for anadrome laksefisk, er større biotopforbedrende tiltak hovedsakelig aktuelt der det er/blir foretatt betydelige naturinngrep, som vassdragsregulering, kanalisering etc. Imidlertid fungerer ofte små bekker som gyte - og oppvekstområder for innlandsørret. Slike kan ofte forbedres som produksjonsområder ved mindre biotopforbedrende tiltak. I en del tilfeller kan opprensning av tilført organisk materiale som slam, kvist, trær og røtter gi betydelig bedre gytemuligheter for ørret.

Utsetting av fisk bør, som hovedregel, kun foretas dersom rekrutteringsmulighetene er for dårlige til å opprettholde en bestand, og primært i innsjøer hvor det tidligere har vært satt ut fisk.

Det kan vurderes å åpne for utsetting i enkelte vatn, som til nå har vært fisketomme, når det foreligger en verneplan for fisketomme vatn.

Som hovedregel skal kun ørret settes ut.

Det fins en del bestander av storvokst ørret og røye. I slike bestander er det ofte få individer, slik at mattilgangen blir spesielt god. Ofte er det ønske om suppleringsutsetting for å få mer fisk i slike bestander, men dette vil kunne forringe kvaliteten på fisken. Det vil være slik at i bestander, der en har mulighet for å få virkelig stor fisk, er sjansene for å få fisk oftest relativt små. Slike bestander er det viktig å beholde og ikke forringe med utsettinger. I tillegg skal en, på samme måte som for anadrome laksefisk, være varsom med utsetting av fisk med tanke på overføring av fiskesjukdommer og mulighet for uheldig genetisk påvirkning. Derfor ønsker vi at utsetting av fisk begrenses til vatn hvor naturlig reproduksjon ikke er tilstrekkelig til å opprettholde en bestand, og hvor bestanden heller ikke kan sikres gjennom biotopforsterkende tiltak.

I en del slike vatn har det i lang tid pågått utsetting av ørret. Denne utsettingen bør kunne fortsette basert på det opplegg som skisseres nedenfor. Det bør også vurderes å åpne for utsetting i enkelte vatn, som til nå har vært fisketomme, men det vil ikke bli gitt tillatelse til slik utsetting før det foreligger en verneplan for fisketomme vatn i kommunen. Fisketomme vatn utgjør spesielle økosystemer, som også kan ha betydelig vitenskapelig referanseverdi. Eventuell utsetting i fisketomme vatn skal derfor ikke ha stort omfang.

Røya har en svært vid utbredelse i fylket. Den reproducerer vanligvis i innsjøene, hvor reproduksjonsmulighetene oftest er gode, og danner derfor ofte overtallige bestander. Det er ikke ønskelig at utbredelsen av røye øker, og utsetting av røye vil derfor, som hovedregel, ikke bli tillatt.

Opplegg for utsetting av innlandsfisk:

Det bør opprettes inntil 10 kultiveringssoner for innlandsfisk i fylket.

Hensikten med kultiveringssone er å redusere faren for spredning av fiskesjukdommer og parasitter. Forslag til avgrensning av sonene går fram nedenfor. Sonegrensene følger i stor grad vannskillene til større vassdrag/fjordsystemer, men det er også tatt hensyn til behov for høvelige administrative grenser. Oftest er det flere vassdrag innen hver sone. I forbindelse med oppstart av kultiveringsvirksomhet knyttet til disse sonene må det innledes et samarbeid med veterinærmyndighetene, og det kan da bli aktuelt å justere enkelte grenser noe. Da vi ønsker å være restriktive med utsetting av fisk, må utsetningsbehovet i flere tilfeller dokumenteres bedre, og det er ikke noe mål at det skal foregå utsetting innen alle sonene.

Kultiveringssoner (j. fr. vedlagt kart):

1. Kvænangen kommune, inkludert Mollisjavri
2. Nordreisa kommune, unntatt Mollisjavri og Uløya.
3. Skjervøy kommune, inkludert Uløya.
4. Storfjord, Lyngen og Kåfjord kommuner.
5. Tromsø, Karlsøy og Balsfjord kommuner, unntatt Tamokelv og Lakselva(Aursfjord).
6. Målselv kommune, unntatt Barduelva, inkludert Lakselva(Aursfjord) og Tamokelva.
7. Bardu kommune ovenfor Bardufossen.
8. Hele Senja, samt Sørreisa, Dyrøy og Lenvik kommuner, unntatt Andsvatn.
9. Salangen, Gratangen, Ibestad, Lavangen og Skånland kommune, inkludert Andsvatn.
10. Harstad, Kvæfjord og Bjarkøy kommuner.

Fisk, som settes ut, skal være produsert i den kultiveringssonen som utsetningsvassdraget ligger i.

Genetisk variasjon, og betydningen av denne, mellom ulike bestander av innlandsørret innen et begrensa geografisk område, er mangelfullt dokumentert. For innsjøer der det eksisterer opprinnelige bestander, som kan bevarer, bør likevel utsetningsmaterialet baseres på avkom fra disse bestandene. I andre tilfeller kan en være mindre restriktiv mht. opphavsmateriale, men det bør, dersom det om mulig, være fra utsetningsvassdraget og nødvendigvis fra den kultiveringssonen som utsetting skal foregå i.

Innen hver kultiveringssone bør det etableres et kultiveringsutvalg, som består av representanter fra kommunen(e), rettighetshaverorganisasjoner og brukerorganisasjoner (fiskeforeninger etc.).

Kultiveringsutvalgene skal samordne og prioritere utsetting innen kultiveringssonen, samt ivareta nødvendig samarbeid med fylkesmannen og veterinærmyndighetene.

Kultiveringsutvalgene må ha en fast sekretær, fortrinnsvis en representant fra kommunen(e)s administrasjon.

Innen hver kultiveringssone bør det legges opp til vassdragsvis alternerende utsetting, dvs. at produksjon av yngel til innsjøer som tilhører nedslagsfeltet til ett vassdrag skjer visse år, mens produksjon av yngel til et annet vassdrag skjer andre år. Dette vil redusere behovet for klekkerier/klekkekapasitet og rasjonalisere kostnadene, samtidig som det kan legges opp til rutiner som reduser faren for spredning av uønska arter og fiskesjukdommer/parasitter.

Produksjon av yngel og settefisk bør skje fra et klekkeri som dekker hele sonen (soneklekkeri).

Klekkeriene må drives etter strenge vilkår og underlegges god veterinærkontroll (j. fr. nedenfor).

Kriterier som kreves oppfylt for soneklekkerier:

1. Det skal ikke være oppgangsmulighet for anadrome laksefisk i vannkilden.
2. Inntaksvannet skal filtreres, slik at uønska arter ikke kommer inn i anlegget.
3. Avløpet skal være rømmingssikkert.
4. Avløpsvannet bør infiltreres i grunnen, eventuelt renne direkte ut i havet eller til vassdrag uten anadrome laksefisk.
5. Anlegget skal ha regelmessig veterinærkontroll.
6. Stamfisk skal tas ovenfor vandringshinder for anadrome laksefisk.
7. Stamfisken skal oppbevares utenfor klekkeriet, og kun desinfisert rogn skal legges inn.
8. Det skal kun foregå produksjon av yngel og eventuell startforing av denne.
9. Stamfiske og utsettinger skal godkjennes av fylkesmannen og veterinærmyndighetene.
10. Klekkeriene tørrlegges og desinfiseres hver sommer etter at yngelen er satt ut.

Eksisterende klekkerier, som trolig kan opprustes til soneklekkerier, finnes i alle kultiveringssonene, med unntak av tre; Storfjord/Lyngen/Kåfjord, Tromsø/Karlsøy/Balsfjord og Bardu.

Ved etablering av soneklekkerier, prioriteres først de områder som dokumenterer stort utsetningsbehov, viser stor interesse for kultivering, etablerer kultiveringsutvalg og hvor kommunene prioriterer arbeidet med å lage fisketiltaksplaner. Det bør primært satses på allerede etablerte kultiveringsklekkerier, som ved små kostnader kan utbedres og komme snart i drift. Nyetablering av klekkerier kan prioriteres, dersom den lokale planleggingen innen kultiveringssonen er god. Ved prioritering bør det også legges vekt på fiskeinteresser/befolkningsgrunnlag, samt tidligere utsettinger, erfaringer og kostnader.

Som et alternativ til utsetting av fisk fra klekkeri, kan villfisk settes ut, dersom overføringen skjer nedover i samme vassdrag innen et område hvor naturlig vandring er mulig.

Forøvrig gjelder de samme kriterier og prioriteringer mht. utsetningssted som ved bruk av fisk fra anlegg. Når fangst av villfisk for transport oppover i vassdrag (over vandringshinder) ikke aksepteres, skyldes det både fare for spredning av uønska arter og fare for overføring av fiskesjukdommer/parasitter.

Predatorkontroll:

Det oppfordres fortsatt til fangst av mink i områder hvor dette ansees å være et problem.

J. fr. begrunnelse under anadrome laksefisk.

Vassdragsreguleringer:

Fiskebestandene i regulerte vassdrag bør bedres.

I Troms er 17 vassdrag, med tilsammen ca. 40 innsjøer, berørt av vassdragsreguleringer. På grunn av vannstandsvariasjonene i regulerte innsjøer, med erosjon og utvasking av strandsonen, er langtidseffekten av reguleringene redusert produksjon av viktige næringsdyr for fisk. I tillegg er ofte reproduksjonsmulighetene for ørret, som gyter på elv/bekk, sterkt

reduisert. Røya som oftest gyter i innsjøene klarer vanligvis å opprettholde reproduksjonen, men den blir oftest småvokst og av dårlig kvalitet som følge av redusert næringstilgang.

For raskt å kunne bedre innlandsfisket i regulerte vassdrag bør en forsøke å få til et kultiveringsprosjekt basert på frivillig økonomisk bidrag fra samtlige regulanter i fylket.

På lengre sikt bør forelda konsesjonsvilkår revideres.

De fleste vassdragsreguleringer i fylket er relativt gamle, og konsesjonsvilkårene gir oftest ikke hjemmel for å pålegge regulantene annet enn utsetting av fisk. Det kan derfor være vanskelig å få regulantene til å bekoste andre tiltak, f. eks. uttynning av overtallige røyebestander og biotopforbedring for å bedre reproduksjonsmulighetene for ørret. Konsesjonsvilkårene bør i mange tilfeller revideres, men dette er en tungvint prosess, som tar lang tid. For på kort sikt å bedre innlandsfisket i regulerte vassdrag bør derfor fylkesmannen, sammen med berørte kommuner og rettighetshavere, arbeide for å få samtlige regulanter i fylket til frivillig å bidra økonomisk til et prosjekt, som omfatter nødvendige undersøkelser og tiltak i regulerte vassdrag. Dersom ikke dette lykkes, må nåværende muligheter for å gi pålegg utnyttes bedre, samtidig som arbeidet med vurdering av mulighetene for revisjon av forelda konsesjonsvilkår prioriteres.

4. SAMMENDRAG

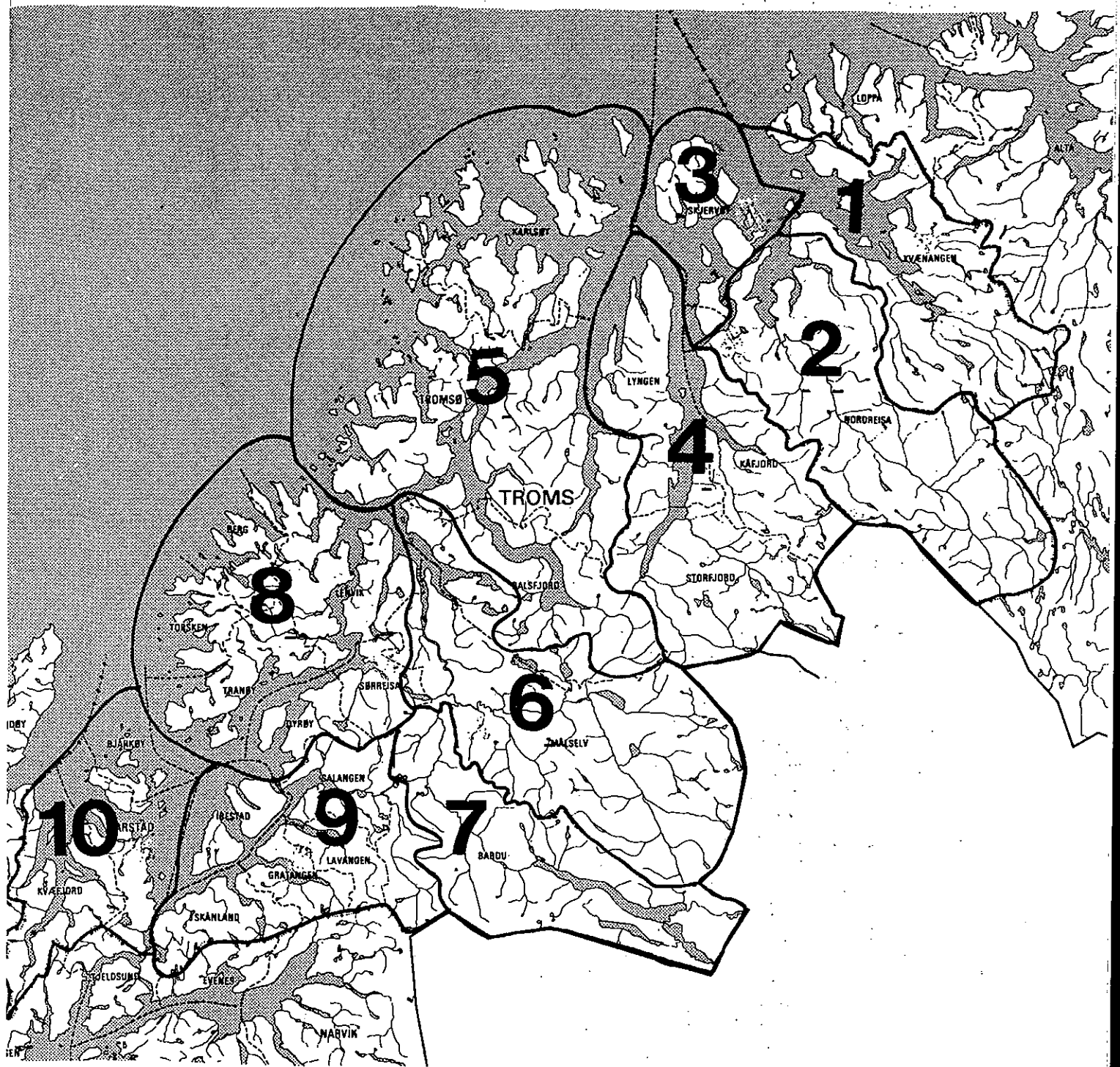
Planene skal være retningsgivende for arbeidet med kultivering av ferskvannsfisk i Troms; og den er utarbeidet som et hjelpemiddel for bl. a. kommuner, rettighetshavere og fiskeforeninger. Søknader om tillatelser til tiltak, som er i tråd med kultiveringsplanen, vil ha stor mulighet for å bli innvilget. Tiltak, som er i tråd med planen, vil også bli prioritert mht. økonomiske tilskudd fra fiskefondet.

Planen skisserer mål, retningslinjer og prioritering i arbeidet med forvaltning og kultivering av anadrome laksefisk og innlandsfisk. Det tas sikte på å bevare samtlige levedyktige bestander av anadrome laksefisk, og det biologiske mangfold mht. innlandsfisk, herunder nåværende artsutbredelse. Innen disse rammer bør produksjonsmulighetene utnyttes med sikte på et best mulig fiske.

Så langt det er mulig, bør det satses på andre tiltak enn utsetting av fisk. Årsaken er fare for utbrudd av fiskesjukdommer, uheldig genetisk påvirkning av villfisk og at utsetting ofte ikke gir de resultater en forventer (spesielt for anadrome laksefisk). Det viktigste er derfor å bevare leveområdene for fisken, og der kultivering er nødvendig bør det primært satses på tiltak som styrker naturlig produksjon. For anadrome laksefisk er fortsatt satsing på fisketrappene det viktigste kultiveringstiltak. I vassdrag hvor det er foretatt/foretas inngrep, som forringer produksjonsmulighetene, bør det primært satses på biotopforbedrende tiltak, krav om minstevassføringer mv. Utsetting av fisk i vassdrag med anadrome laksefisk skal, som hovedregel, kun foregå i vassdrag hvor dette er eneste mulighet for å berge trua bestander.

For innlandsfisk, spesielt røye, er problemet i stor grad at det er for mye fisk (overtallige bestander med fisk av dårlig kvalitet). Uttynning av overtallige bestander ansees derfor som det viktigste kultiveringstiltak. Der fiskeforsterkende tiltak er nødvendig, bør biotopforbedrende tiltak foretrekkes foran utsetting av fisk. Utsetting av fisk bør, som hovedregel, kun foretas dersom rekrutteringsmulighetene er for dårlige til å opprettholde en bestand, og primært i innsjøer hvor det tidligere har vært satt ut fisk. Planen skissere et opplegg med geografiske kultiveringssoner, med tilhørende klekkerier, for å ivareta behov for utsetting av ørret. Det legges likevel **ikke** opp til at utsetting av fisk skal ha stort omfang. Røye har svært vid utbredelse i fylket og danner lett overtallige bestander. Utsetting av røye vil derfor, som hovedregel, ikke bli tillatt.

Planen understreker sterkt rettighetshavernes ansvar for organisering, tilrettelegging, driftsplanlegging og kultivering, og for at kommunene medvirker i dette arbeidet, samt ivaretar annen planlegging mht. fisk og fiske, herunder utarbeider kommunevise fisketiltaksplaner.

Forslag til kultiveringssoner for innlandsfisk